Svensk titel: Risker & riskhantering – i den svenska banksektorn

Engelsk titel: Risks & risk management – in the Swedish banking sector

Utgivningsår: 2009

Författare: Louize Nilsson Strand & Sara Johansson

Handledare: Arne Söderbom

Abstract

Banks, as other businesses, daily meet risks and it is extra important to prevent and manage these in a bank, when their most important merchandise is money. The banks encounter a lot of risks and the most occurring ones are liquidity risk, credit risk, exchange risk and interest rate risk. Hand – in – hand with those, and others risks, goes the risk management and it varies from risk to risk. In the view of the ongoing financial crisis the risk management in the financial business is a very up – to – date subject that hasn't only effected the Swedish banks but the whole world.

The purpose with our research is to map out the risks and the risk management in three of the four big banks in Sweden and to seek understanding to which risks that occurs and how they are managed. In our research we look closer to which risks that occur both in theory and in practice and how the management of these is handled. We are also interested in the financial crisis, which happened in the fall of 2008, and how it has affected each bank.

Our research is based on a hermeneutic qualitative method in order to answer our question and to get a better understanding to risk and risk management in the Swedish banking sector. The data is gathered through interviews with respondents from three chosen banks in Halmstad.

The result that is the outcome from the research is that the banks has a well functioned risk management system and a lot of time and work is spent on the customers well being. The ongoing financial crisis has affected the banks in such way that the risks and the risk management is more in the center than before. Our result has been affected by the financial crisis, because if the research had been done a couple of years ago the result had come out in another way and other risks would probably be in focus.

Sammanfattning

Banker liksom andra verksamheter möter dagligen risker och det är extra viktigt att förebygga och hantera dessa i en bank då deras viktigaste handelsvara är pengar. Bankerna möter många risker och de mest förekommande är likviditetsrisk, kreditrisk, valutarisk och ränterisk. Hand i hand med dessa risker och övriga går riskhantering, vilken varierar från risk till risk. I och med den pågående finanskrisen är riskhantering i den finansiella verksamheten ett mycket aktuellt ämne som inte bara har påverkat de svenska storbankerna utan hela världen.

Syftet med vår forskning är att kartlägga tre av de fyra svenska storbankernas risker och riskhantering samt att söka förståelse för vilka risker som förekommer och hur de hanteras. I vår undersökning tittar vi närmare på vilka risker som förekommer i teorin och i praktiken samt hur hanteringen av dessa går till. Vi är även i vår forskning intresserade av hur finanskrisen, som bröt ut hösten 2008, har påverkat respektive bank.

Vår undersökning baseras på en hermeneutisk kvalitativ metod för att kunna svara på vår forskningsfråga och få en bättre förståelse för risker och riskhantering i den svenska banksektorn. Empirin i uppsatsen samlas in genom intervjuer med respondenter från tre utvalda banker i Halmstad.

Det resultat vi har kommit fram till i undersökningen är att bankerna har ett väl fungerande riskhanteringssystem och lägger ned mycket tid och arbete på att kunderna skall må bra. Den pågående finanskrisen har påverkat bankerna på så vis att riskerna och riskhanteringen är mer i fokus än tidigare. Resultatet i vårt arbete har påverkats mycket av finanskrisen, om undersökningen hade skett för till exempel tre år sedan hade resultatet sett annorlunda ut och andra risker hade antagligen varit i fokus.

Förord

Vi vill tacka vår handledare Arne Söderbom för den hjälp och det stöd han har bidragit med under vårt uppsatsskrivande.

Självklart vill vi också tacka Per Greiff på SEB, Johan Röstberg på Nordea och Kjell Johansson på Svenska Handelsbanken som har tagit sig tid till att ställa upp på intervjuer med oss och även besvarat de kompletterande frågor vi haft.

Halmstad 20 maj 2009
Sara Johansson & Louize Nilsson Strand

Innehållsförteckning

1 Inledning 1

1.1 Problembakgrund 1
1.2 Problemdiskussion 2
1.3 Problemformulering 5
1.4 Syfte 5
1.5 Avgränsningar 5
1.6 Centrala begrepp 5

2 Teoretisk referensram 6

2.1 Definition av bank 7

2.1.1 De stora bankerna i Sverige 7
2.1.2 De fyra stora bankkoncernerna, 2007 8

2.2 Bankernas viktigaste uppgifter 9
2.3 Risker och riskhantering 9
2.4 Finanskrisen 2008 11

2.4.1 Hur klarar bankerna finanskrisen? 11

2.5 Börsförändringar på finansmarknaden 13

2.5.1 Nordea 13
2.5.2 SEB 13
2.5.3 Svenska Handelsbanken 14
2.3.4 Swedbank 14

2.6 Delårsrapport för det första kvartalet 2009 15

2.6.1 Nordea 15
2.6.2 SEB 15
2.6.3 Svenska Handelsbanken 16
2.6.4 Swedbank 17

3 Metod 18

3.1 Undersökningsansats 18
3.2 Datainsamling 19
3.3 Urval 19
3.4 Utformning av intervjuguide 19
3.5 Dataanalys 20
3.6 Validitet 20
3.7 Reliabilitet 20
3.8 Etik 21

4 Empiri 22

4.1 Presentation av informanterna 22

4.1.1 Nordea 22
4.1.2 SEB 22
4.1.3 Svenska handelsbanken 22

4.2 Risker inom banken 23

4.2.1 Nordea 23
4.2.2 SEB 23
4.2.3 Svenska handelsbanken(SHB) 24

4.3 Riskhantering inom banken 25

4.3.1 Nordea 25
4.3.2 SEB 25
4.3.3 Svenska handelsbanken 26

4.4 Hur finanskrisen har påverkat banken 27

4.4.1 Nordea 27
4.4.2 SEB 28
4.4.3 Svenska handelsbanken 29

5 Analys 31

5.1 Risker inom banken 31
5.2 Riskhantering inom banken 33
5.3 Finanskrisens påverkan på bankerna 34
5.4 Börsförändringar 36

6 Slutdiskussion 38

6.1 Svar på forskningsfråga 38
6.2 Förslag på vidare forskning 39

Referenser 40

Bilaga 1 Intervjuguide

Figurer och tabeller

Figur 1 Finanskrisens onda cirkel 3
Figur 2 De fyra stora bankkoncernerna 2007 8
Figur 3 Börsförändring Nordea 13
Figur 4 Börsförändring SEB 13
Figur 5 Börsförändring Svenska Handelsbanken 14
Figur 6 Börsförändring Swedbank 14
Figur 7Analysmodell 31